

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ФУНКЦІЇ В СФЕРІ ТУРИЗМУ

*Губанова О.Р., доктор екон. наук, проф.
Одеський державний екологічний університет*

Важливою складовою процесу диверсифікації сучасної освіти є запровадження нових напрямів навчання, зокрема, створення та інкорпорування в навчальний процес освітніх програм, спрямованих на задоволення найактуальніших соціально-економічних потреб суспільства.

З огляду на те, що сьогодні одним з перспективних сегментів глобального ринку вважається туристична сфера, провідною зоною професійної освіти, як в світі, так й в Україні, стає туризм. Отже, професійна туристична освіта об'єктивно потребує виявлення новітніх тенденцій розвитку, опрацювання великого кола складних та різнопланових завдань практичної спрямованості.

Метою дослідження є обґрунтування доцільності впровадження в навчальний процес Одеського державного екологічного університету (ОДЕКУ) освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі сталого туризму.

Туризм відноситься до найбільш високоприбуткових і динамічних секторів світової економіки. Проте, як будь-який вид господарської діяльності, він не тільки позитивно впливає на розвиток суспільного виробництва, але і завдає серйозної шкоди навколишньому природному середовищу. Реальний вплив туризму на довкілля залишається прихованим через те, що його опосередковані складові (транспортні перевезення, готельний та ресторанний бізнес тощо) сприймаються як окремі сектори сфери послуг, а не як взаємопов'язані компоненти єдиного комплексу, головним завданням якого є задоволення все зростаючих потреб власне туристичної сфери з урахуванням екологічного фактору [3]. Розвиток туризму повинен ґрунтуватися на основі збалансованості інтересів між економічною ефективністю туристичної галузі та збереженням природних багатств. Усвідомлення міжнародним співтовариством необхідності існування на принципах сталого розвитку і одночасне розуміння загрози довкіллю від негативних наслідків, пов'язаних з веденням туристичного бізнесу, змусило суспільство звернути увагу на розвиток туризму, заснованому на критерії сталості, тобто сталого туризму.

Згідно з визначенням Всесвітньої Ради з подорожей та туризму (WTTC), сталий туризм – це «такий напрямок розвитку туризму, який забезпечує можливість одночасно задовольняти потреби туристів, враховуючи інтереси приймаючого регіону, і зберегти цю можливість у майбутньому. При цьому всіма ресурсами необхідно управляти так, щоб економічні, соціальні та естетичні потреби задовольнялися з підтримкою культурної та екологічної цілісності, без заподіяння шкоди біологічному

різноманіттю і системам життєзабезпечення» [1].

Однією з основних умов успішного функціонування індустрії туризму будь-якої країни є наявність кваліфікованих кадрів, здатних швидко і правильно реагувати на усі зміни і, тим самим, забезпечувати конкурентоздатність як окремих підприємств, так і галузі в цілому. Тому особливого значення щодо здійснення туристичної діяльності на засадах сталості набуває саме екологічно орієнтована професійна туристична освіта, яка одночасно: формує світосприйняття виробника туристичного продукту таким чином, що ідея сталого розвитку закладається в пропозицію, обумовлюючи зростання екологізованого попиту; забезпечує студенту можливість отримання компетентностей, що відповідають запитам екологічно свідомого туристичного бізнесу.

Враховуючи туристично-рекреаційний потенціал регіонів України та орієнтуючись на міжнародний досвід, вектор розбудови туристичної сфери в країні та в Одеській області має бути спрямований на досягнення цілей сталого розвитку, що, в свою чергу, потребує скорішого вирішення проблеми підготовки кваліфікованих кадрів. З огляду на це, практичним прикладом реалізації такого завдання стала поява в переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти на еколого-економічному факультеті ОДЕКУ, спеціальності 242 «Туризм». Формування змісту освітньої програми на засадах студентоцентрованого навчання, а саме розвитку загальних та професійних компетентностей в галузі сталого туризму, дозволяє студенту бути екологічно відповідальним, соціально мобільним та затребуваним на ринку праці. Запроваджена в ОДЕКУ освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів за спеціалізацією «Сталий туризм» [2] включає в себе теоретичні курси із дисциплін природничо-наукової, професійної та практичної підготовки за спеціальністю «Туризм», а також обов'язкові та вибіркові дисципліни спеціалізації «Сталий туризм». Крім того, з загального часу навчання (240 кредитів) на проходження практик відведено 18 кредитів ECTS.

Слід зазначити, що розроблена в ОДЕКУ освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів за спеціалізацією «Сталий туризм» є певним кроком диверсифікації туристичної освіти в регіоні.

Перелік використаної літератури

1. Білецька І. Особливості регулювання туристичної індустрії у контексті концепції сталого розвитку / І. Білецька // Вісник Львівського університету. Серія географічна. - 2013. - Вип. 43, Ч. 2. - С. 116 – 126.
2. Освітньо-професійна програма «Сталий туризм» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://odeku.edu.ua/wp-content/uploads/242_b_st_OPP.pdf
3. Смаль В. Туризм і сталий розвиток / В. Смаль, І. Смаль // Вісник Львівського університету. Серія географічна. - 2005. - Вип. 32. - С. 163 – 173.